

КОМПЮТЪРНИ И ИНТЕРАКТИВНИ СРЕДСТВА ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ЕЗИКОВЕДСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. № 1, София, тел.: (02) 971 10 02, вѣтр. 548, мобилен: 0887 93 96 99, уеб-адрес: cyrillicmethodiana.uni-sofia.bg

Проект BG051PO001-3.3-04-0011

Европейски съюз

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

РЕЦЕНЗИЯ

от Елена Крумова Арнаудова-Коцева

за части от дисертационен труд на тема „Ветхозаветните четива за
Страстната седмица в старобългарската богослужебна и небогослужебна
книжнина“

на Андрей Стефанов Бобев, проучвател в Кирило-Методиевски научен
център - БАН

по проект „Компютърни и интерактивни средства за исторически
езиковедски изследвания“ (№ BG05PO001.3.3-04/0011/28.08.2009) с водеща
организация СУ „Св. Климент Охридски“

Представеният ми за рецензиране труд на Андрей Бобев съдържа 358 стр. под наслов „Ветхозаветните четива за Страстната седмица в старобългарската богослужебна и небогослужебна книжнина“. Това са части от гл. III, IV и VI от изследването, посветено на паримийните четива и историята на техните текстове от определен календарен цикъл. Базата данни включва четири ръкописа, по които са представени различията: а) между изследваните славянски текстове; б) между славянския текст и гръцки текст – критични издания; в) между славянския текст, гръцки, латински и в някои случаи – еврейски, други близкоизточни християнски версии на изследвания материал.

Табулирани са старобългарските и гръцки текстове с различията от над броя ръкописи и издания. Проследява се:

- а) традицията в съхраняване на ранни Кирило-Методиеви и кирилometодиевски текстове;
- б) датирането и локализирането на нормирани редакторски промени;
- в) съотнасяне между славянския превод и версиите (редакциите) на нормативно приети гръцки текстове.

Ако приемем тази схема на анализиране (компаративистика), то очакваните резултати ще доведат и до корекции в досегашните ни представи за съдържанието/теорията на славянската текстология. Заявените в представените глави резултати ми дават основание да приема твърденията на докторанта, като се надявам, че в уводните части ще бъде

Инвестира във вашето бъдеще!

КОМПЮТЪРНИ И ИНТЕРАКТИВНИ СРЕДСТВА ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ЕЗИКОВЕДСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. № 1, София, тел.: (02) 971 10 02, вѣтр. 548, мобилен: 0887 93 96 99, уеб-адрес: cyrillicmethodiana.uni-sofia.bg

Проект BG051PO001-3.3-04-0011

Европейски съюз

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

обяснена зависимостта между история на писмената традиция, литература и жанрови форми в чуждоезичните библейски текстове и първичното, изначално рамкиране в словесни схеми и записването им на старобългарски при спазване на ортолингвистични правила. Констатираните промени в славянските текстове са разгледани граматически, отчитайки морфосинтактични промени, дължащи се:

- а) на регистрирани собствени промени в развитието на славяноезичните версии;
- б) на сравнителни редакторски корекции на текста в сравнение с гръцки текстове.

Направените наблюдения следват дословно думите на всеки стих, като се посочват смислови и граматически съответствия/несъответствия между два превода – старобългарски и гръцки. Този системен анализ дава възможност за открояване на “възлови” места в превода на разглежданите библейски текстове. Резултатите са представени в двуезични таблици на текстовете, като по този начин са сумирани резултатите от проведените изследвания.

На докторанта предстои извеждането на уводните текстове. Правилно е решението те да бъдат представени в завършен вид след цялостното завършване на труда:

- а) заявените и дискутирани при анализите методики се нуждаят от точни определения на термините и тяхното представяне в превод на съвременен български език, което ще доведе до отстраняване на ненужните чуждици. Правят впечатление опитите на автора да употребява чужди думи и да създава производни от тях – една модна, но неоправдана тенденция в съвременния български език.

Подготвеното изследване е адресирано до широк кръг хуманитаристи, които ползват библейски цитати в своите разработки. Ето защо смятам за задължително анализирани стихове да бъдат словесно цитирани по избран от докторанта (условен) основен текст. Цитирането само с число на глава и стих от съответния текст принуждава читателя да търси съответния текст в съвременно издание на Библията, което пък води до подвеждане в смисъла и т. н.

Към предварителните бележки се отнася и препоръката пред изследваните библейски книги да се сложи “капак” (титулна страница), в която да се отбелязва общият брой на перикопите и изследваните в труда четения.

Рецензент:

/Е. Коцева/

Инвестира във вашето бъдеще!

КОМПЮТЪРНИ И ИНТЕРАКТИВНИ СРЕДСТВА ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ЕЗИКОВЕДСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. № 1, София, тел.: (02) 971 10 02, вѣтр. 548, мобилен: 0887 93 96 99, уеб-адрес: cyrilmethodiana.uni-sofia.bg

Проект BG051P0001-3.3-04-0011

Европейски съюз

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативната програма "Развитие на човешките ресурси", съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Софийски университет "Св. Климент Охридски" и при никакви обстоятелства не може да се приеме, че този документ отразява официалното становище на ЕС и Договарящия орган.

Инвестира във вашето бъдеще!